

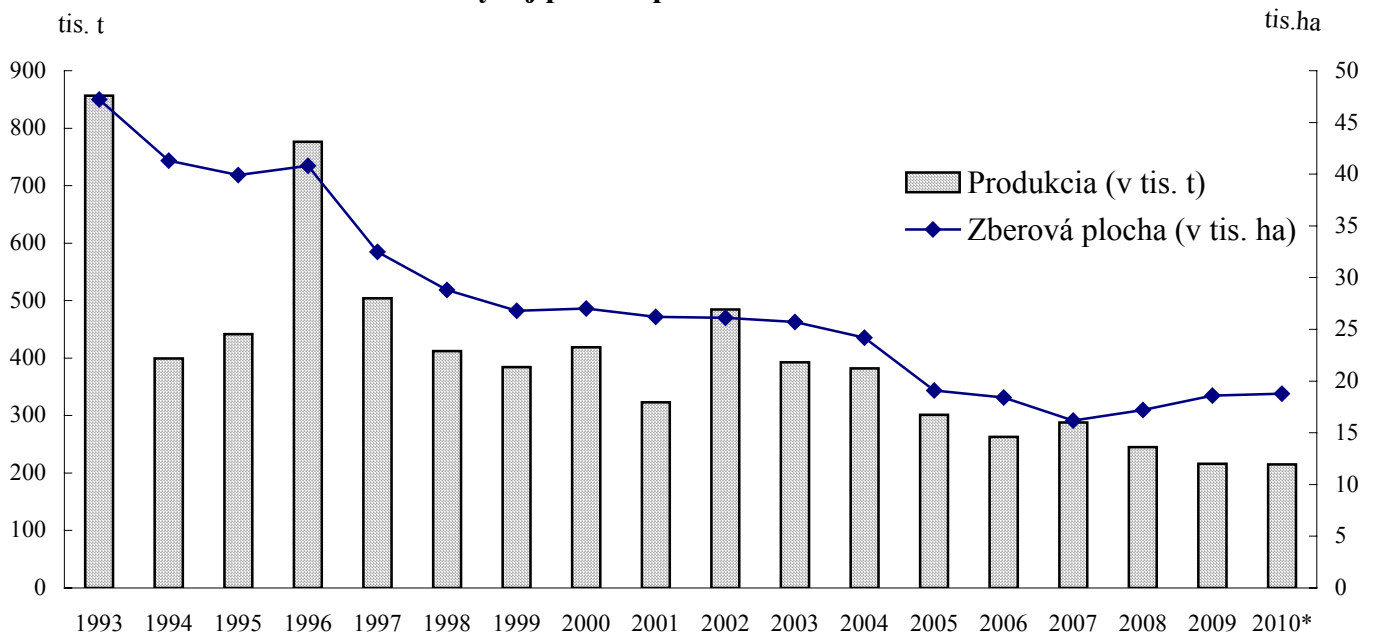


Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Bratislava
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Zemiaky

Situačná a výhľadová správa k 31. 12. 2009

Vývoj plôch a produkcie zemiakov v SR



Bratislava,
apríl 2010

Autor:

Ing. Helena TIBENSKÁ, CSc.

Autorská spolupráca – subkapitola 1.1.

RNDr. MÁRIA POHANKOVÁ

Technická spolupráca:

Miroslava MORÁROVÁ

Zdroje informácií:

- Colné riaditeľstvo SR
- Eurostat
- Ministerstvo poľnohospodárstva Českej republiky
- Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka Poľskej republiky
- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
- SLOVSOLANUM - Združenie pestovateľov a spracovateľov zemiakov v SR, Spišská Belá
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Trhový informačný systém Českej republiky, Štátny poľnohospodársky intervenčný fond
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky, Bratislava
- Výskumný a šľachtiteľský ústav zemiakársky, Veľká Lomnica, a.s.
- Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava

Text neprešiel jazykovou korektúrou a za odbornosť zodpovedá autor.

© VÚEPP Bratislava

ISSN 1337-4494

ÚVOD	
SÚHRN	
1 REGULAČNÁ A PODPORNÁ POLITIKA NÁRODNÉHO TRHU A TRHU SPOLOČENSTVA.....	2
1.1. Legislatíva k agrárnemu trhu so zemiakmi	2
1.2. Podpory.....	4
1.2.1. Národná podpora (štátna pomoc).....	4
1.2.2. Priame platby.....	5
1.2.3. Podpory podľa Programu rozvoja vidieka na programovacia obdobie 2007–2013	7
2.SITUÁCIA NA TRHU V SR	13
2.1. Skoré konzumné zemiaky.....	14
2.2. Ostatné konzumné zemiaky	16
2.3. Sadivo zemiakov	19
3. SITUÁCIA NA SVETOVOM TRHU V EÚ-27.....	20
PRÍLOHY	

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

AEO	Agroenvironmentálne opatrenia
AGRIMIS	Poľnohospodársky trhový informačný systém pre krajiny strednej a východnej Európy
EÚ	Európska únia
€	EURO
GBP	Britská libra
ISMEA	Institute of Study, Research and Information on the Agricultural and Agrofood Market
ha	hektár
IP	Integrovaná produkcia
Kč	koruna česká
LPIS	Register pôdnych produkčných blokov (Land Parcel Information System)
mil.	milión
MJ	merná jednotka
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
NBS	Národná banka Slovenska
NR SR	Národná rada SR
PLN	Poľské zlote
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Plán rozvoja vidieka
Sk, SKK	slovenská koruna
SOP	Sektorový operačný program
š. p.	štátny podnik
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠOS	Štátne odrodové skúšky
t	tona
tis.	tisíc
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
ZMP	Centrála pre výskum trhu a cien poľnohospodárskych a potravinárskych komodít
Z. z.	Zbierka zákonov

ÚVOD

Situačná a výhľadová správa hodnotí situáciu na trhu so zemiakmi v SR. Aktualizuje ponuku v hospodárskom roku 2008/2009 a poskytuje prognózu ponuky a použitia zemiakov v hospodárskom roku 2009/2010 a 2010/2011. Súčasťou správy sú údaje o cenách zemiakov, vlastných nákladoch na pestovanie zemiakov v Slovenskej republike v roku 2008, informácie o regulačnej a podpornej politike trhu so zemiakmi a disponibilné údaje o produkcii a trhu so zemiakmi v Európe.

Správa zahŕňa údaje o skorých, ostatných zemiakoch a sadive. Hospodársky rok podľa Eurostatu začína 1.7. príslušného roka a končí 30.6. nasledujúceho roka.

Správa je k dispozícii vo Výskumnom ústave ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave a na internete <http://www.vuepp.sk>.

SÚHRN

V hospodárskom roku 2008/2009 produkcia zemiakov medziročne klesla o 11,9 % a dosiahla 245,3 tis. ton. Vzhľadom na nižšiu produkciu sa dovoz zemiakov zvýšil na 74,9 tis. ton, t.j. medziročne vzrástol o 35,0 %. Vývoz zemiakov sa zvýšil na 15,7 tis. ton. Ponuka zemiakov na domácom trhu bola dostatočná a odrodovo pestrá. Spotreba zemiakov sa znížila na 55,1 kg na obyvateľa za rok. Priemerná cena výrobcov konzumných zemiakov v roku 2008 bola nižšia o 15,4 % oproti roku 2007 a dosiahla 224,2 €/t (6 753 Sk/t). V porovnaní s ostatnými krajinami EÚ-27 bola na úrovni cien Fínska a Bulharska. V Nemecku boli ceny výrobcov vyššie o 25,1 % v porovnaní s cenami výrobcov v SR. Naopak, v Holandsku boli ceny výrobcov zemiakov 2,5 krát nižšie, v Rakúsku a v Poľsku 2,1 krát a v Českej republike o 58 % lacnejšie ako v SR.

V roku 2009 plochy zemiakov v porovnaní s rokom 2008 klesli o 18,9 %. Priemerné hektárové úrody boli vyššie o 8,2 % oproti roku 2008 a dosiahli 18,60 t/ha. Produkcia zemiakov bola nižšia o 11,9 % v dôsledku úbytku plôch. Vzhľadom na dosiahnutú produkciu sa dovoz zemiakov odhaduje na 70,5 tis. ton. Napriek nižšej ponuke ceny výrobcov zemiakov boli v porovnaní s rokom 2008 nižšie o 12,0 %, čo sa prejavilo aj na priemerných spotrebiteľských cenách zemiakov, s výnimkou mesiaca december, kedy boli ceny pre spotrebiteľov vyššie o 3,4 % oproti decembru 2008. Tento pokles cien bol spôsobený nadúrodou zemiakov v krajinách EÚ. Spotreba zemiakov sa predpokladá na úrovni 263,3 tis. ton. Priemerná cena výrobcov konzumných zemiakov v roku 2009 dosiahla 197,3 €/t (5 944 Sk/t).

V roku 2010 predpokladáme ďalší pokles plôch na cca 11,4 tis. hektárov. Plochy skorých zemiakov sa odhadujú na 1 000 hektárov, ostatných konzumných zemiakov na 9 850 ha a množiteľské plochy na 600 ha. Celková produkcia zemiakov pri odhadovanej priemernej hektárovej úrode 18,78 t/ha dosiahne 214 995 ton.

Ponuka neskorých konzumných zemiakov v súčasnom období je intenzívne dopĺňaná neskorými a skorými zemiakmi z dovozu. Priemerná nákupná cena zemiakov z domácej produkcie podľa PPA v marci 2010 dosiahla 0,14 €/kg. Z veľkoobchodu sa zemiaky z domácej produkcie v 14. týždni predávali v rozpätí od 0,15 do 0,22 €/kg. Zemiaky z dovozu veľkoobchod predával v 14. týždni tohto roka v intervale od 0,20 do 0,30 €/kg.

Bilancia zemiakov v SR podľa hospodárskych rokov

Balance of Potatoes according to Marketing Years in the SR

Tabuľka č. 1

Ukazovateľ	MJ	Skutočnosť					Odhad	Prognóza
		2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Zberová plocha	tis. ha	24,2	19,1	18,4	17,8	14,3	11,6	11,4
Hektárová úroda	t/ha	15,76	15,77	14,31	16,19	17,19	18,60	18,78
Produkcia	t	382,0	301,2	263,1	287,7	245,3	216,1	215,0
Dovoz	tis. t	54,6	67,2	78,6	55,5	74,9	70,5	68,5
Celková ponuka	tis. t	436,6	368,4	341,7	343,2	320,2	286,6	283,5
Potravinárska spotreba:	tis. t	345,6	307,6	285,1	297,8	274,5	263,3	263,5
A/ zušľachtené výrobky	tis. t	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
B/ priemys. spracovanie	tis. t	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Sadivo	tis. t	63,6	35,8	38,0	35,7	30,0	23,2	20,0
z toho certifikované	tis. t	13,1	8,4	7,9	9,5	5,7	6,2	7,0
Kfímne a straty	tis. t	17,8	3,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Vývoz	tis. t	9,6	22,0	16,6*	7,7*	15,7*	0,1	0,0

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, MP SR - zahraničný obchod, 8. marec 2010

*odhad autora

Poznámka: hospodársky rok - ide o obdobie od 1. 7. do 30. 6. nasledujúceho roku

2005/2006 – zmena hospodárskeho roka podľa Eurostatu od 1.7. do 30.6. nasledujúceho roku

1. REGULAČNÁ A PODPORNÁ POLITIKA NÁRODNÉHO TRHU A TRHU SPOLOČENSTVA

1.1. Legislatíva k agrárnemu trhu so zemiakmi

Nariadenie Komisie (ES) č. 948/2009 z 30. septembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a Spoločnom colnom sadzobníku.

Nariadenie Komisie (ES) č. 1031/2008 z 19. septembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a Spoločnom colnom sadzobníku.

Nariadenie Komisie (ES) č. 1214/2007 z 20. septembra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku v platnom znení. Nariadenie ustanovuje verziu kombinovanej nomenklatúry platnú pre rok 2008.

Nariadenie Komisie (ES) č. 571/2009 z 30. júna 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o stanovenie systému kvót pri výrobe zemiakového škrobu.

Nariadenie Komisie (ES) č. 2236/2003, ktorým sa stanovuje systém kvót pre výrobu zemiakového škrobu a na základe Nariadenie Komisie (ES) č. 97/1995, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie Nariadenia Rady (ES) č. 1868/1994, ktorým sa zavádza systém kót vzťahujúci sa na výrobu zemiakového škrobu sa podnikom vyrábajúcim zemiakový škrob vypláca prémie za množstvo zemiakového škrobu až do limitu kvóty, ktorá bola stanovená pre SR/NR (ES) č. 1868/1994 čl. 5/.

Nariadenie Rady (ES) č. 1250/2009 z 30. novembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 73/2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej

podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov (účinnosť: 1.1.2009 a 22.12.2009).

Nariadenie Komisie (ES) č. 1121/2009 z 29. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, pokiaľ ide o režimy podpory pre poľnohospodárov ustanovené v hlavách IV a V (účinnosť: 9.12.2009 a 1.1.2010).

Nariadenie Komisie (ES) č. 1120/2009 z 29. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie režimu jednotnej platby ustanoveného v hlave III nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov (účinnosť: 9.12.2009 a 1.1.2010)

Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení neskorších predpisov.

Nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z. zo 17. januára 2007, ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh.

Zákon č. 193/2005 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti v znení neskorších predpisov a s ním súvisiace vykonávacie predpisy.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 119/2007 Z. z. z 21. februára 2007, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka. Nariadenie nadobudlo účinnosť 1. apríla 2007.

Dotačná politika

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 81/2007 Z. z. z 31. januára 2007 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou jednotnej platby na plochu s účinnosťou od 1. marca 2007 do 1. februára 2009 (nahradené nariadením vlády SR č. 20/2009).

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 159/2007 Z. z. zo 14. marca 2007 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe s účinnosťou od 1. apríla 2007.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 369/2007 Z. z. z 8. augusta 2007 o niektorých podporných opatreniach v pôdohospodárstve s účinnosťou od 15. augusta 2007.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 579/2007 Z. z. z 5. decembra 2007, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 213/2007 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v znevýhodnených oblastiach.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 580/2007 Z. z. z 5. decembra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 158/2007 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou platby na pestovanie energetických plodín.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 36/2008 Z. z. zo 16. januára 2008, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 159/2007 Z. z. o podmienkach poskytovania

podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 160/2008 Z. z. zo 16. apríla 2008 o podmienkach výberu žiadosti o zaradenie do opatrenia agroenvironmentálne platby a o podmienkach poskytovania agroenvironmentálnych platieb s účinnosťou od 1. mája 2008.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. zo 26. novembra 2008 o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka s účinnosťou od 5. decembra 2008 (nahradilo nariadenie vlády SR č. 160/2008).

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 20/2009 Z. z. zo 14. januára 2009 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 121/2009 Z. z. z 11. marca 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 114/2009 Z. z. z 18. marca 2009 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 155/2009 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 20/2009 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 264/2009 Z. z. zo 17. júna 2009 o podporných opatreniach v pôdohospodárstve.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 381/2009 Z. z. z 23. septembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 264/2009 Z. z. o podporných opatreniach v pôdohospodárstve.

1.2. Podpory

1.2.1. Národná podpora (štátna pomoc)

Nariadenie Komisie (ES) č. 70/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom

Nariadenie Komisie (ES) č. 1857/2006 z 15. decembra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy o štátnej pomoci pre malé a stredné podniky (MSP) pôsobiace v poľnohospodárskej výrobe, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 70/2001 (Ú. V. EÚ L 358, 16. 12. 2006).

Národná podpora pre pestovateľa sa v roku 2007 poskytovala podľa **nariadenia vlády SR č. 369/2007 Z. z.** z 8. augusta 2007 a v roku 2008 podľa **nariadenia vlády SR č. 159/2008 Z. z.** zo 16. apríla 2008, podľa ktorého sa v poľnohospodárskej prvovýrobe sa mohli poskytnúť podpory na:

- § 3 dotácia za účasť na výstavách,
- § 11 úhrada straty spôsobenej prírodnými katastrofami na poľnohospodárskych plodinách.(neuplatňuje sa v roku 2009 a ani za predošlé roky),

- § 13 úhradu straty spôsobenej nepriaznivými poveternostnými udalosťami na poľnohospodárskych plodinách (neuplatňuje sa v roku 2009 a ani za predošlé roky),

§ 15 úhradu straty na plodinách v dôsledku vyhláseného opatrenia,

- § 16 dotácia na platby poistného v poľnohospodárstve.

Nové §§ pre rok 2009

- §16a **Dotácia na investície chovateľovi a pestovateľovi** (neuplatňuje sa v roku 2009)

Obsahuje: schémy pre obstarávanie a revitalizáciu viacročných poľnohospodárskych plodín a súvisiacich technológií pre ich kvalitnejšie pestovanie, schéma pre špeciálne, vysoko výkonné zavlažovacie zariadenia s minimálnou úsporou vody 25 %, schému pre investície do poľnohospodárskych a lesníckych podnikov. **Dotácia do výšky 400 tis. € za 3 rozpočtové roky.**

- § 16b Dotácia na zabezpečenie prevádzky závlhovej infraštruktúry vo vlastníctve štátu. **Dotácia do výšky 200 tis. € za 3 rozpočtové roky.**

Dotácia do výšky 400 tis. € alebo v menej priaznivých oblastiach 500 tis. € za 3 rozpočtové roky.

1.2.2. Priame platby

Nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa ruší nariadenie (ES) č. 1782/2003.

Nariadenia Komisie (ES) č. 1973/2004 z 29. októbra 2004, ustanovujúce podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 o schémach podpory stanovených v hlavách IV a IV a tohto nariadenia a využití pozemkov vyňatých z produkcie na výrobu surovín (UL L 345, 20.11.2004, str. 1).

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 20/2009 Z. z. zo 14. januára 2009 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb.

V roku 2007 podľa nariadenia vlády SR:

Od 1. marca 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. 81/2007 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou jednotnej platby na plochu. Jednotná platba na plochu sa poskytne na výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy vedenú v evidencii pôdnych blokov a dielov pôdnych blokov. Jednotná platba na plochu sa poskytne žiadateľovi, ak poľnohospodárska pôda:

- a) bola obhospodarovaná k 30. júnu 2003,
- b) dosahuje výmeru najmenej jeden hektár, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu pozemku s výmerou najmenej 0,3 hektára obhospodarovanej pôdy jedným žiadateľom,
- c) má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená,
- d) je udržiavaná v súlade s dobrými poľnohospodárskymi a environmentálnymi podmienkami uvedenými v prílohe č. 1.

Suma jednotnej platby na plochu sa upraví podľa osobitných predpisov.

Od 1. marca 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. 159/2007 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe. Podľa neho sa:

- § 1 doplnkové platby sa môžu poskytnúť formou,
 - b) platby na plodiny pestované na ornej pôde,
 - b) platby na chmeľ,
 - c) platby na vybrané odrody tabaku.
- § 3 platba sa môže poskytnúť na plochu – najmenej 0,3 hektára a najviac 1 003 453 hektárov.

Od 1. apríla 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. 158/2007 Z. z. zo 14. marca 2007 o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou platby na pestovanie energetických plodín. Pre konzumné zemiaky je stanovený reprezentatívny výnos na 13,5 t/ha.

Jeden pestovateľ si nesmie vybrať 2 schémy podpory na tej istej pôde, okrem SAPS.

Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 2278/2007-100 o výške priamych platieb na rok 2007 poskytovaných formou jednotnej platby na plochu, osobitnej platby na cukor a doplnkových priamych platieb. ***MP SR stanovilo sadzby pre rok 2007:***

- jednotná platba na plochu (SAPS): 2 553,19 Sk/ha,
- platba na pestovanie energetických plodín: 1 524,46 Sk/ha,
- platba na plodiny pestované na ornej pôde: 1 938,57 Sk/ha.

V roku 2008 sa priame platby poskytujú podľa:

Oznámenia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 2148/2008-100 o výške priamych platieb o výške priamych platieb a doplnkových národných priamych platieb na rok 2008. ***MP SR stanovilo sadzby pre rok 2008:***

- jednotná platba na plochu (SAPS): 96,64 €/ha (2 928,06 Sk/ha),
- platba na pestovanie energetických plodín 45 €/ha (1 363,50 Sk/ha),
- platba na plodiny pestované na ornej pôde: 55,64 €/ha (1 685,89) Sk/ha.

V roku 2009

Vzhľadom na to, že pri zemiakoch došlo v uplynulých rokoch k poklesu pestovateľských plôch, sa podporí aj tento sektor rastlinnej výroby.

Prijaté opatrenia na realizáciu podpôr:

Platba SAPS bude na úrovni cca 121,5 €/ha, rozšíri sa národný vyrovnávací doplatok na pôdu (doterajšia POP) na všetku ornú pôdu, čo spôsobí nárast podpory SAPS o 31,45 €/ha.

1.2.3. Podpory podľa Programu rozvoja vidieka na programovacia obdobie 2007–2013

- **Nariadenie rady (ES) č. 74/2009** z 19. januára 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).
- **Nariadenie rady (ES) č. 1698/2005** z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.
- **Nariadenie vlády SR č. 499/2008 Z. z.** z 26. novembra 2008 o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka.
- **Nariadenie vlády SR č. 121/2009 Z. z.** z 11. marca 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 499/2008 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory podľa programu rozvoja vidieka.
- **Oznámenie Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 681/2009-100** o výške platieb určených na jednotlivé opatrenia v Programe rozvoja vidieka SR 2007–2013.

OS 1: ZVÝŠENIE KONKURENCIESCHOPNOSTI SEKTORA POĽNOHOSPODÁRSTVA A LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

OPATRENIE: MODERNIZÁCIA FARIEM

Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov.

Podpora:

- na prvotnú pozberovú úpravu a skladovanie obilnín, olejní, strukovín, ovocia, zeleniny, zemiakov, objemových krmív, liečivých, technických a energetických plodín, vrátane osív a sadív;
- na uskladnenie priemyselných a hospodárskych hnojív a prípravkov na ochranu rastlín.

Obstaranie a modernizácia technického a technologického vybavenia

Podpora:

- na prvotnú pozberovú úpravu a skladovanie obilnín, olejní, strukovín, ovocia, zeleniny, zemiakov, objemových krmív, liečivých, technických a energetických plodín vrátane osív a sadív,
- na spracovanie biomasy pre technické a energetické využitie,
- na aplikáciu hnojív a prípravkov na ochranu rastlín,
- na pestovanie poľnohospodárskych plodín, t.j. prípravu pôdy, sejbu, zber a manipuláciu s rastlinnou produkciou vrátane doplnenia existujúcich technologických liniek,
- závlahových a odvodňovacích systémov.

Výška podpory

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

c) v prípade oblastí cieľ a Konvergencia (SR okrem Bratislavy):

- pre mladých poľnohospodárov v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 40 % predstavujú vlastné zdroje, 60 % verejné (45 % EÚ a 15 % SR),

- pre ostatných v znevýhodnených oblastiach,
pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje, **50 %** verejné (37,5 % EÚ a 12,5 % SR),
- pre mladých poľnohospodárov v iných oblastiach,
pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje, **50 %** verejné (37,5 % EÚ a 12,5 % SR),
- pre ostatných,
pričom minimálne 60 % predstavujú vlastné zdroje, **40 %** verejné (30 % EÚ a 10 % SR).

2. v prípade ostatných oblastí:

- pre mladých poľnohospodárov v znevýhodnených oblastiach,
pričom minimálne 40 % predstavujú vlastné zdroje; **60 %** verejné (30 % EÚ a 30 % SR),
- pre ostatných v znevýhodnených oblastiach,
pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje; **50 %** verejné (25 % EÚ a 25 % SR),
- pre mladých poľnohospodárov v ostatných oblastiach,
pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje, **50 %** verejné (25 % EÚ a 25 % SR),
- pre ostatných,
pričom minimálne 60 % predstavujú vlastné zdroje, **40 %** verejné (20 % EÚ a 20 % SR).

Oprávnené náklady na jeden projekt: min. 10 000 €, max. 2 mil. € (bude zmenené na 3 mil.€).

OPATRENIE: PRIDÁVANIE HODNOTY DO POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PRODUKTOV A PRODUKTOV LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

- zavádzanie výroby nových produktov; novej techniky/technológií;
- zlepšovanie kvality výrobkov dosiahnutím kvalitatívnych a hygienických štandardov;
- EÚ, ich marketingu a odbytu na nových trhoch;
- zavádzanie a rozširovanie informačných a komunikačných technológií;
- spracovanie obnoviteľných zdrojov energie.

Podporované činnosti prvospracovateľských sektorov

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia hygienicko-sanitárnych režimov, napr. laboratórií, umyvární a šatní pre pracovníkov a návštevníkov;
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia technológií na ochranu životného prostredia (spracovanie odpadu a čistenie odpadových vôd, atď.);
- výstavba, obstaranie a rekonštrukcia zariadení a technológií súvisiacich so spracovávaním produktov na výrobu potravín s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít podľa osobitného predpisu (nariadenie Rady (ES) č. 509/2006 a nariadenie Rady (ES) č. 510/2006);
- zlepšenie prezentácie a prípravy produktov, podpora lepšieho využitia alebo eliminácie vedľajších produktov alebo odpadu;

- obstaranie výpočtovej techniky (hardvér), programového (softvér) a iného elektronického vybavenia (tlačiarne, skenery a pod.), pripojenia k internetu k zefektívneniu činností zvyšujúcich pridanú hodnotu a zlepšujúcich predaj produkcie a zaistenia informatizácie;
- rekonštrukcia a modernizácia objektov výrobných prevádzok; obstaranie, rekonštrukcia a modernizácia zariadení, strojov, prístrojov a technológií, spracovateľských a výrobných kapacít vrátane obilných síl, síl mlynských výrobkov a výrobní krmných zmesí, ako aj skladov produktov po spracovaní.

Výška podpory

Maximálna sadzba podpory sa obmedzuje na mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle **odporúčania Komisie 2003/361/ES**.

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

- **50 %** (37,5 % EÚ, 12,5 % SR) pre oblasti cieľa Konvergencia (okrem Bratislavy), pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje;
- **40 %** (20 % EÚ, 20 % SR) pre ostatné oblasti, pričom minimálne 60 % predstavujú vlastné zdroje.

Výška oprávnených nákladov na jeden projekt: min. 10 000 € a max. 3 mil. €.

OPATRENIE: ODBORNÉ VZDELÁVANIE A INFORMAČNÉ AKTIVITY

- vytvárania predpokladov pre dosiahnutie čo najväčšieho prínosu a pridanej hodnoty v rámci relevantných opatrení programu;
- poskytovania potrebných vedomostí a zručností pre:
 - zavádzanie inovácií, nových metód a nástrojov práce v poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych podnikoch pre zvýšenie ich efektívnosti,
 - zavádzanie a rozširovanie informačných a komunikačných technológií,
 - zabezpečovanie a zvyšovanie kvality hospodárenia, výroby a bezpečnosti potravín,
 - udržanie existujúcich a tvorbu nových pracovných miest,
 - zlepšenie ochrany životného prostredia,
 - dodržiavanie bezpečnosti práce.

Výška podpory

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

- **100 %** pre oblasti cieľa Konvergencia (75 % EÚ a 25 % SR); platí pre SR okrem Bratislavy,
- **100 %** pre ostatné oblasti (50 % EÚ a 50 % SR).

Výška oprávnených nákladov na jeden projekt: minimálne 3 000 € a maximálne 50 000 €.

OPATRENIE: VYUŽÍVANIE PORADENSKÝCH SLUŽIEB

Výška podpory

Maximálna výška podpory z celkových oprávnených nákladov:

- **80 %** (60 % EÚ a 20 % SR) pre oblasti cieľa Konvergencia (okrem Bratislavy), maximálne však **1 500 €**, pričom minimálne 20 % predstavujú vlastné zdroje,
- **80 %** (40 % EÚ a 40 % SR) pre ostatné oblasti, maximálne však **1 500 €**, pričom minimálne 20 % predstavujú vlastné zdroje.

Maximálna výška oprávnených nákladov na jeden projekt: **1 875 €**.

OPATRENIE: ODBYTOVÉ ORGANIZÁCIE VÝROBCOV

Podporovanie vzniku odbytových organizácií výrobcov

Výška podpory:

Odbytové organizácie výrobcov	EÚ %	SR %	Verejné zdroje %
Oblasti cieľa Konvergencia	75	25	100
Ostatné oblasti	50	50	100

Výška paušálnej platby:

Podpora sa poskytne v ročných splátkach počas prvých piatich rokov odo dňa uznania odbytovej organizácie výrobcov. Vypočíta sa na základe hodnoty ročne realizovanej produkcie organizácie a nepresiahne:

- f) v prvom roku 5 %, v druhom roku 5 %, v treťom roku 4 %, vo štvrtom roku 3 % a v piatom roku 2 % z hodnoty predanej výroby do 1 000 000 € a
- g) v prvom roku 2,5 %, v druhom roku 2,5 %, v treťom roku 2,0 %, vo štvrtom roku 1,5 % a v piatom roku 1,5 % z hodnoty predanej výroby presahujúcej 1 000 000 €.

V žiadnom prípade však podpora nesmie presiahnuť:

100 000 € v prvom roku,

100 000 € v druhom roku,

80 000 € v treťom roku,

60 000 € v štvrtom roku,

50 000 € v piatom roku.

OS 2: ZLEPŠENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A KRAJINY

OPATRENIE: PLATBY ZA ZNEVÝHODNENÉ PRÍRODNÉ PODMIENKY V HORSKÝCH OBLASTIACH A PLATBY V OSTATNÝCH ZNEVÝHODNENÝCH OBLASTIACH

- h) zachovania a podpory udržateľných systémov hospodárenia, ktoré rešpektujú ochranu životného prostredia a charakter krajiny;
- i) zabezpečenia primeraných príjmov poľnohospodárov a tým prispieť k stabilizácii vidieckej populácie a zamedzeniu vyludňovania vidieckych oblastí.

Výška podpory

Výšku podpory z EAFRD a národných zdrojov upravuje článok 70 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005.

Vyrovňavací príspevok pre jednotlivé oblasti znevýhodnenia je pri dodržaní stanovených podmienok poskytovaný v plnej výške z verejných zdrojov.

Kompenzačné platby LFA	EAFRD %	Národné zdroje %	Verejné zdroje spolu %
Oblasti Konvergenčného cieľa	80	20	100
Ostatné oblasti	55	45	100

Výška vyrovnávacieho príspevku

Vyrovňavacie príspevky sú stanovené na ha vyžívanej poľnohospodárskej pôdy. Platba vyrovnávacieho príspevku bude realizovaná ako sadzba na 1 ha oprávnenej plochy – pôdneho bloku evidovaného v LPIS. Vyrovnávacie príspevky sú diferencované podľa jednotlivých typov znevýhodnených oblastí.

OPATRENIE: AGROENVIRONMENTÁLNE PLATBY

Všeobecné podmienky pre AEO:

Podávanie žiadosti o zaradenie – raz ako súčasť jednotnej žiadosti do 15.5. + stanovené prílohy

Podávanie žiadosti o platbu – každoročne do 15.5. – v období trvania záväzku, počas 5 rokov. Nepredloženie žiadosti o platbu znamená vylúčenie z podpory + vrátenie platieb.

Rozšírenie záväzku pre IP – najneskôr do konca 4 roku záväzku a najviac o 20 % plochy pôvodného záväzku.

Platby nenárokovateľné - (uplatnenie výberových kritérií pri pretlaku žiadateľov)

PODOPATRENIE: ZÁKLADNÁ PODPORA (§ 42 NV SR č. 499/2008)

Podmienky podpory pre orné pôdy

- j) nesiať a nesadiť žiadne obilniny, olejninu, okopaniny na viac ako 50 % ornej pôdy; kukurica na zrno sa započítava k obilninám,
- k) hnojiť dusíkatými hnojivami 72) najviac v takom množstve, aby celkový obsah dusíka neprekročil 120 kg/ha obhospodarovanej ornej pôdy ročne,
- l) nepoužívať prípravky na ochranu rastlín, ktoré sú zakázané pre základnú podporu podľa osobitného predpisu.46)

Základná podpora – pre ornú pôdu

– 65,19 €/ha

PODOPATRENIE: INTEGROVANÁ PRODUKCIA ZELENINY A KONZUMNÝCH ZEMIAKOV (§ 43 ods 3 NV SR č. 499/2008)

Špecifické podmienky podpory:

- (a) aplikovať len povolené biologické a chemické prípravky na ochranu rastlín zverejnené podľa osobitného predpisu, na poľnohospodárske plodiny pestované v rámci osevného postupu na ploche zaradenej do podopatrenia používať prípravky na ochranu

rastlín v rámci rozsahu ich registrovaného použitia s účinnými látkami, ktoré sú povolené pre integrovanú produkciu zeleniny, zverejňované podľa osobitného predpisu,

- (b) **sledovať vývoj vlhkosti a teploty vzduchu** najmä počas vegetačného obdobia a využívať dostupné signalizačné metódy a technické zariadenia na **sledovanie výskytu chorôb a škodcov** v rozsahu podľa prílohy č. 10,
- (c) **zabezpečiť dodržanie limitných hodnôt prvkov a rozbor pôdných vzoriek** akreditovanou inštitúciou najmenej raz za tri roky, najmä na chemické látky podľa prílohy č. 11 písm. A,(Arzén, Olovo, Kadmium, Chróm, Ortuť),
- (d) **zabezpečiť dodržanie limitných hodnôt prvkov a odber vzoriek a analytický rozbor zeleniny** akreditovanou inštitúciou, najmä na chemické látky (Kadmium, Olovo, Ortuť, Meď a Nikel) a dusičnany podľa prílohy č. 15,
- (e) **používať osivo**, ktoré má osvedčenie o pôvode a kvalitu štandardného osiva,
- (f) **viest' aktualizované záznamy** o skutočnostiach uvedených v písmenách a) až e) v elektronickej podobe alebo písomnej podobe podľa prílohy č. 14 a uchovávať ich najmenej 10 kalendárnych rokov nasledujúcich po roku, v ktorom bolo sledovanie uskutočnené.

Podpora na integrovanú produkciu v zeleninárstve – 496,78 €/ha

PODOPATRENIE: EKOLOGICKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO (§ 44 ods. 1 NV SR č. 499/2008)

Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91

Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008 z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu

Zákon NR SR č. 421/2004 Z. z. o ekologickom poľnohospodárstve

Špecifické podmienky

- byť registrovaný v registri ekologických výrobcov, pričom v prvom roku obdobia vzťahu musí byť žiadateľ registrovaný ku dňu podania žiadosti,
- evidovať dokumentáciu a viesť záznam o vykonanej kontrole, pričom dohodu o výkone kontroly s akreditovanou kontrolnou organizáciou musí mať žiadateľ uzatvorenú do konca januára každého roka vzťahu,
- mať po skončení konverzného obdobia certifikovanú bioprodukciu podľa zamerania výroby,
- dodržiavať podmienky podľa osobitných predpisov – *nariadení ES a národnej legislatívy*

Spôsob stanovenia podpory

Východiskom pre stanovenie platby je nižší výnos a úžitkovosť hospodárskych zvierat v ekologickom poľnohospodárstve v porovnaní s konvenčným systémom hospodárenia, hlavne z hľadiska vylúčenia intenzifikačných faktorov, rozdielnej štruktúry pestovania plodín

a odlišnému systému chovu hospodárskych zvierat. Ďalej sú kalkulované zvýšené náklady na pracovné sily (zvýšený podiel ručnej práce).

V období konverzie:

orná pôda (2 roky) 6 571 Sk/ha (218,12 €/ha)

v období po konverzii:

orná pôda (2 roky) 4 600 Sk/ha (152,69 €/ha)

alebo

v období po konverzii s certifikovaným bioproduktom:

certifikovaný produkt z plodín na ornej pôde dodávaný na trh 5 000 Sk/ha

PÔDOOCHRANNÉ OPATRENIA

PODOPATRENIE: OCHRANA PROTI ERÓZII NA ORNEJ PÔDE (§ 45 NV SR č. 499/2008)

Spôsob stanovenia podpory

Výška platby vychádza z vyšších nákladov spočívajúcich v dodržaní spôsobov využívania orných pôd platných pre toto podopatrenie:

- Stabilizačný oševný postup – pestovanie medziplodín (agrotechnika + osivo). Tieto náklady sú znížené o 40 % nakoľko podmienkou je dodržať minimálny podiel 30 % ozimín + 10 % viacročných krmovín.
- Prijateľná veľkosť parcely – vytvorenie minimálne 10 m širokých pásov (min. 1 pás na 200 m) obsiatych trávami, ďatelinotrávami a pod. Tieto náklady vyplývajú zo straty na bežnej produkcii z orných pôd, potreby zatrávňovania (agrotechnika, osivo) i komplikovanejšej manipulácie mechanizmov. Zvýšené náklady čiastočne kompenzuje zisk z produkcie tráv na vytvorených pásoch.

Výška podpory

Ochrana proti erózii na ornej pôde	Platba
Stabilizačný oševný postup	4 750 Sk/ha (157,67 €/ha)
Prijateľná veľkosť parcely	1 365 Sk/ha (45,31 €/ha)

Kombinovateľnosť podopatrení nie je povolená na rovnakej ploche. Transformácia podopatrení podľa vzoru v Nariadení vlády SR č. 499/2008.

Všetky vyššie uvedené agroenvironmentálne podpory sú spracované do podrobných metodických postupov pre predkladanie žiadostí, sledovať webovú stránku a výzvy PPA na predkladanie žiadostí (www.land.gov.sk/apa/).

2. SITUÁCIA NA TRHU V SR

Plochy a produkcia zemiakov v SR neustále klesajú v dôsledku zmien stravovacích návykov nášho obyvateľstva, čo potvrdzuje pokles spotreby zemiakov na obyvateľa za rok. Podľa ŠÚ SR sa v roku 1990 spotrebovalo 85,8 kg zemiakov na obyvateľa za rok. O 10 rokov neskôr už len 68,1 kg a v roku 2008 iba 55,1 kg, čo je o 31,0 % menej ako je odporúčaná výživová dávka.

Vývoj plôch, úrod a produkcie zemiakov spolu v SR

Development of Area, Yields and Production of Potatoes in the SR

Tabuľka č. 2

Rok	Zberová plocha (tis. ha)	Index 1989=100	Úroda (t/ha)	Produkcia (tis. t)	Index 1989=100
1989	55,0	100,0	13,56	745,4	100,0
1990	55,2	100,4	14,12	778,7	104,5
1991	54,6	99,3	12,26	669,4	89,8
1992	51,2	93,1	12,86	657,8	88,2
1993	47,2	85,8	18,15	856,7	114,9
1994	41,3	75,1	9,67	399,1	53,5
1995	39,9	72,5	11,07	441,5	59,2
1996	40,8	74,2	19,02	776,6	104,2
1997	32,5	59,1	15,52	504,0	67,6
1998	28,8	52,4	14,33	412,0	55,3
1999	26,8	48,7	14,33	384,5	51,6
2000	27,0	49,1	15,47	418,8	56,2
2001	26,2	47,6	12,35	323,3	43,4
2002	26,1	47,5	18,59	484,3	54,2
2003	25,7	46,7	15,27	392,4	52,6
2004	24,2	44,0	15,76	382,0	51,3
2005	19,1	34,7	15,77	301,2	40,4
2006	18,4	33,5	14,31	263,1	35,2
2007	17,8	32,4	16,19	287,7	38,6
2008	14,3	26,0	17,19	245,3	32,9
2009	11,6	21,1	18,60	216,1	29,0
2010*	11,4	20,7	18,78	215,0	28,8

Prameň: ŠÚ SR, *odhad autora

2.1. Skoré konzumné zemiaky

Plochy skorých zemiakov v roku 2009 medziročne klesli o 3,8 % a produkcia o 5,0 %. Priemerné hektárové úrody sa v porovnaní s rokom 2008 zvýšili o 1,51 t/ha, t.j. o 9,1 %. V hospodárskom roku 2008/2009 sa na Slovensko doviezlo 4 997 ton skorých zemiakov za 10,7 mil. Sk z EÚ-27. Vývoz skorých zemiakov dosiahol len 57 ton. Spotreba skorých konzumných zemiakov na obyvateľa v SR v posledných rokoch klesá v súvislosti s poklesom produkcie a zmenou stravovacích návykov obyvateľstva. V roku 2008 podľa ŠÚ SR spotreba skorých zemiakov dosiahla len 6,0 kg na obyvateľa za rok (tabuľka č. 10).

Vývoj plôch, úrod a produkcie skorých konzumných zemiakov v SR

Development of Area, Yields and Production of Early Ware Potatoes in the SR

Tabuľka č. 3

Ukazovateľ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Zberová plocha (ha)	2 374	2 534	1 500	1 335	1 709	1 092	1 051	1 000
Hektárová úroda (t/ha)	11,46	16,18	16,00	14,25	15,30	16,52	18,03	18,20
Produkcia (t)	27 200	41 007	24 012	19 019	26 152	18 042	18 951	18 200

Prameň: ŠÚ SR, * odhad autora

Priemerná nákupná cena výrobcov skorých konzumných zemiakov v roku 2009 bola nižšia o 8,8 % v porovnaní s rokom 2008 a dosiahla 287,73 €/t (8 668 Sk/t).

Ceny výrobcov skorých konzumných zemiakov

Producer Prices of Early Ware Potatoes

Tabuľka č. 4

Rok/mesiac	Sk/t				€t			
	Jún	Júl	August	Priemerná ročná	Jún	Júl	August	Priemerná ročná
1993	9 333	6 378	4 643	6 264	309,8	211,7	154,1	207,9
1994	9 000	5 611	5 530	6 323	298,7	186,3	183,6	209,9
1995	18 000	10 600	8 500	11 304	597,5	351,9	282,1	375,2
1996	17 000	8 700	5 915	9 300	564,3	288,8	196,3	308,7
1997	18 339	8 080	6 183	9 120	608,7	268,2	205,2	302,7
1998	18 000	8 400	7 153	9 665	597,5	278,8	237,4	320,8
1999	17 945	9 000	8 440	10 369	595,7	298,7	280,2	344,2
2000	15 000	10 000	9 935	10 985	497,9	331,9	329,8	364,6
2001	15 000	10 000	6 000	9 261	497,9	331,9	199,2	307,4
2002	15 250	9 450	6 500	8 064	506,2	313,7	215,8	267,7
2003	13 200	8 375	6 833	7 908	438,2	278,0	226,8	262,5
2004	12 750	9 000	7 000	7 967	423,2	298,7	232,4	264,5
2005	13 140	7 400	6 770	7 513	436,2	245,6	224,7	249,4
2006	14 510	7 760	7 208	7 957	481,6	257,6	239,3	264,1
2007	10 922	10 557	7 830	8 784	362,5	350,4	259,9	291,6
2008	13 210	11 480	8 760	9 506	438,5	381,1	290,8	315,5
2009	10 409	9 851	6 194	8 668	345,5	327,0	205,6	287,7

Prameň: ŠÚ SR, Ceny prepočítané konverzným kurzom 1 € = 30,126 Sk

Spotrebiteľské ceny skorých konzumných zemiakov (Sk/t)

Consumer Prices of Early Ware Potatoes (SKK/t)

Tabuľka č. 5

Rok/mesiac	Sk/t			€t		
	Jún	Júl	August	Jún	Júl	August
1997	12 490	15 970	10 910	414,6	530,1	362,1
1998	19 560	14 740	11 460	649,3	489,3	380,4
1999	16 664	14 870	11 560	553,1	493,6	383,7
2000	16 780	17 460	14 450	557,0	579,6	479,7
2001	19 270	15 100	11 000	639,6	501,2	365,1
2002	18 940	12 640	10 060	628,7	419,6	333,9
2003	21 370	15 160	11 660	709,4	503,2	387,0
2004	19 820	14 300	10 460	657,9	474,7	347,2
2005	15 500	12 580	9 860	514,5	417,6	327,3
2006	21 590	17 750	13 960	716,7	589,2	463,4
2007	23 390	18 720	13 990	776,4	621,4	464,4
2008	17 200	14 850	13 100	570,9	492,9	434,8
2009	17 473	12 954	11 448	580,0	430,0	380,0

Prameň: ŠÚ SR, Ceny prepočítané konverzným kurzom 1 € = 30,126 Sk

Spotrebiteľské ceny skorých konzumných zemiakov v roku 2009 v porovnaní s cenami z roku 2008 boli nižšie cca o 12,7 %. Najvyššie spotrebiteľské ceny skorých zemiakov boli na začiatku sezóny, kedy ponuka z domácej produkcie bola nižšia.

V roku 2010 predpokladáme ďalší pokles plôch skorých zemiakov na tisíc hektárov, t.j. o 4,9 % nižšia výmera oproti roku 2009. Pri predpokladanej priemernej hektárovej úrode 18,2 ton z hektára dosiahne produkcia 18,2 tis. ton, t.j. medziročný pokles o 4,0 %.

2.2. Ostatné konzumné zemiaky

Produkcia ostatných konzumných zemiakov v roku 2009 dosiahla v histórii pestovania najnižšiu úroveň 182,5 tis. ton, čo je o 17,5 % menej ako v roku 2008. Medziročné zvýšenie priemerných hektárových úrod o 5,6 % nedokázalo vykompenzovať zníženie produkcie spôsobené 18,6 % poklesom plôch. Celková ponuka ostatných konzumných zemiakov v hospodárskom roku 2009/2010 sa odhaduje na 263,3 tis. ton. Dovoz sa na celkovej ponuke bude podieľať 22,8 %. Dovoz ostatných konzumných zemiakov sa odhaduje na 60 tis. ton. Vývoz zemiakov bude minimálny.

Vývoj plôch, úrod a produkcie ostatných konzumných zemiakov v SR

Development of Area, Yields and Production of Other Ware Potatoes in the SR

Tabuľka č. 6

Ukazovateľ	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Zberová plocha (ha)	21 332	20 264	16 776	16 429	15 381	12 627	10 008	9 850
Hektárová úroda (t/ha)	15,75	15,50	15,63	14,43	16,48	17,52	18,50	18,70
Produkcia (t)	336 056	314 138	262 125	237 064	253 515	221 174	182 499	184 195

Prameň: ŠÚ SR, ÚKSÚP, prepočet autora, * odhad autora

Spotreba ostatných konzumných zemiakov v roku 2008 podľa ŠÚ SR bola 49,1 kg na jedného obyvateľa. (tabuľka č. 10). Zemiaky majú v spotrebe potravín rovnaký vývoj ako ostatné základné potravinové plodiny (napr. pšenica a ryža), kde spotreba na obyvateľa klesá.

Priemerná cena výrobcov neskorých konzumných zemiakov v roku 2009 bola nižšia o 12,0 % v porovnaní s rokom 2008 a dosiahla 197,27 €/t (5 944 Sk/t).

Priemerné ceny výrobcov ostatných konzumných zemiakov v SR

Average Producer Prices of Other Ware Potatoes in the SR

Tabuľka č. 7

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sk/t	6 427	6 311	5 449	5 768	6 221	6 474	5 791	7 017	7 982	6 753	5 944
€/t	213,3	209,5	180,9	191,5	206,5	214,9	192,2	232,9	265,0	224,2	197,3

Prameň: ŠÚ SR, Ceny prepočítané konverzným kurzom 1 € = 30,126 Sk

V roku 2010 predpokladáme, že ostatné konzumné zemiaky sa budú pestovať na nižšej výmere ako v roku 2009, t.j. na 9 850 hektároch. Produkcia zemiakov pri odhadovanej úrode 18,70 t/ha dosiahne 184,2 tis. ton.

Ceny výrobcov ostatných konzumných zemiakov v SR (Sk/t)

Producer Prices of Other Ware Potatoes in the SR (SKK/t)

Tabuľka č. 8

Rok/mesiac	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
Sk/t									
1997/98	5 350	4 611	4 517	4 482	4 527	4 809	4 910	5 319	5 881
1998/99	6 081	5 511	5 506	5 583	6 275	6 619	6 860	6 921	6 505
1999/00	6 427	6 201	6 610	6 775	7 029	7 257	7 492	7 420	7 410
2000/01	7 137	5 862	5 273	5 075	5 092	5 050	4 505	4 453	4 015
2001/02	5 784	5 533	5 364	5 371	5 759	5 989	6 185	6 416	6 408
2002/03	5 792	5 491	5 650	5 624	6 015	6 168	6 517	6 471	6 088
2003/04	6 029	6 200	6 190	6 464	6 610	7 444	8 150	8 120	8 913
2004/05	6 031	5 811	5 844	6 064	6 573	6 775	6 563	6 630	6 650
2005/06	5 560	5 422	5 304	5 309	5 537	5 791	6 094	6 671	6 939
2006/07	6 267	7 537	8 182	8 080	8 770	9 139	9 775	9 919	9 743
2007/08	7 256	7 366	7 536	7 402	7 984	7 824	8 130	8 233	8 115
2008/09	6 302	6 369	6 034	5 710	6 024	5 636	5 725	5 758	5 706
2009/10	6 171	5 927	5 647	5 906	5 807				
€/t									
1997/98	177,6	153,1	149,9	148,8	150,3	159,6	163,0	176,6	195,2
1998/99	201,9	182,9	182,8	185,3	208,3	219,7	227,7	229,7	215,9
1999/00	213,3	205,8	219,4	224,9	233,3	240,9	248,7	246,3	246,0
2000/01	236,9	194,6	175,0	168,5	169,0	167,6	149,5	147,8	133,3
2001/02	192,0	183,7	178,1	178,3	191,2	198,8	205,3	213,0	212,7
2002/03	192,3	182,3	187,5	186,7	199,7	204,7	216,3	214,8	202,1
2003/04	200,1	205,8	205,5	214,6	219,4	247,1	270,5	269,5	295,9
2004/05	200,2	192,9	194,0	201,3	218,2	224,9	217,9	220,1	220,7
2005/06	184,6	180,0	176,1	176,2	183,8	192,2	202,3	221,4	230,3
2006/07	208,0	250,2	271,6	268,2	291,1	303,4	324,5	329,3	323,4
2007/08	240,9	244,5	250,1	245,7	265,0	259,7	269,9	273,3	269,4
2008/09	209,2	211,4	200,3	189,5	200,0	187,1	190,0	191,1	189,4
2009/10	204,8	196,7	187,4	196,0	192,8				

Prameň: ŠÚ SR, Ceny prepočítané konverzným kurzom 1 € = 30,126 Sk

Spotrebiteľské ceny ostatných konzumných zemiakov v SR (Sk/t)

Consumer Prices of Other Ware Potatoes in the SR (SKK/t)

Tabuľka č. 9

Rok/mesiac	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
Sk/t									
1993/94	6 650	5 170	4 840	4 960	5 250	5 390	5 510	5 390	5 080
1994/95	11 970	11 580	11 090	11 300	11 840	12 170	12 070	12 080	13 230
1995/96	12 750	12 580	12 350	12 410	12 670	13 300	13 350	13 240	13 170
1996/97	8 010	7 270	6 740	6 580	6 580	6 890	6 920	6 890	7 140
1997/98	9 010	7 730	7 520	7 670	8 080	8 430	8 840	10 290	16 480
1998/99	10 250	9 350	9 430	9 860	10 980	11 800	12 460	11 810	12 820
1999/00	10 150	9 870	10 880	11 290	11 740	12 190	12 510	12 040	12 650
2000/01	11 730	9 660	9 020	8 620	8 680	8 480	8 340	8 080	8 250
2001/02	9 360	8 940	8 650	8 820	10 490	11 870	13 480	10 790	20 580
2002/03	9 100	8 380	8 980	9 720	11 480	12 270	12 580	13 250	15 970
2003/04	10 830	10 820	12 320	13 160	13 160	14 970	16 960	17 910	19 330
2004/05	8 800	7 920	7 540	7 330	7 510	7 320	7 390	7 930	10 410
2005/06	8 830	8 050	8 040	8 440	9 260	10 360	12 170	14 370	18 370
2006/07	14 830	14 950	16 230	17 390	18 120	19 640	20 420	20 980	23 140
2007/08	12 060	11 530	11 140	11 280	11 280	11 430	11 770	12 200	14 190
2008/09	11 560	10 970	11 620	12 370	12 653	12 954	13 255	14 460	17 774
2009/10	10 845	10 243	10 544	10 845	11 448				
€/t									
1993/94	220,7	171,6	160,7	164,6	174,3	178,9	182,9	178,9	168,6
1994/95	397,3	384,4	368,1	375,1	393,0	404,0	400,7	401,0	439,2
1995/96	423,2	417,6	409,9	411,9	420,6	441,5	443,1	439,5	437,2
1996/97	265,9	241,3	223,7	218,4	218,4	228,7	229,7	228,7	237,0
1997/98	299,1	256,6	249,6	254,6	268,2	279,8	293,4	341,6	547,0
1998/99	340,2	310,4	313,0	327,3	364,5	391,7	413,6	392,0	425,5
1999/00	336,9	327,6	361,1	374,8	389,7	404,6	415,3	399,7	419,9
2000/01	389,4	320,7	299,4	286,1	288,1	281,5	276,8	268,2	273,8
2001/02	310,7	296,8	287,1	292,8	348,2	394,0	447,5	358,2	683,1
2002/03	302,1	278,2	298,1	322,6	381,1	407,3	417,6	439,8	530,1
2003/04	359,5	359,2	408,9	436,8	436,8	496,9	563,0	594,5	641,6
2004/05	292,1	262,9	250,3	243,3	249,3	243,0	245,3	263,2	345,5
2005/06	293,1	267,2	266,9	280,2	307,4	343,9	404,0	477,0	609,8
2006/07	492,3	496,2	538,7	577,2	601,5	651,9	677,8	696,4	768,1
2007/08	400,3	382,7	369,8	374,4	374,4	379,4	390,7	405,0	471,0
2008/09	383,7	364,1	385,7	410,6	420,0	430,0	440,0	480,0	590,0
2009/10	360,0	340,0	350,0	360,0	380,0				

Prameň: ŠÚ SR, Ceny prepočítané konverzným kurzom 1 € = 30,126 Sk

Spotreba konzumných zemiakov v SR

Consumption of Ware Potatoes in the SR

Tabuľka č. 10

	t	kg/ob.	t	kg/ob.	t	kg/ob.	t	kg/ob.	t	kg/ob.
	1990		1991		1992		1993		1994	
Skoré	81 856	15,4	85 899	16,3	71 242	13,4	70 000	13,2	62 786	11,2
Ostatné	372 901	70,4	392 608	74,5	340 349	64,3	404 346	75,8	333 900	63,0
Spolu	454 757	85,8	478 507	90,8	411 591	77,7	474 346	89,0	396 686	74,2
	1995		1996		1997		1998		1999	
Skoré	69 862	13,0	70 924	13,4	62 953	11,6	61 273	11,5	60 965	11,3
Ostatné	328 914	61,3	350 506	65,0	360	67,0	344 054	63,7	324 246	60,4
Spolu	398 776	74,3	421 430	78,4	422 981	78,6	405 327	75,2	386 846	71,7
	2000		2001		2002		2003		2004	
Skoré	33 981	6,3	23 133	4,3	40 877	7,6	26 372	4,9	43 610	8,1
Ostatné	333 657	61,8	322 787	60,0	361 254	67,2	330 485	61,4	302 032	56,1
Spolu	367 638	68,1	345 920	64,3	402 131	74,8	356 857	66,3	345 642	64,2
	2005		2006		2007		2008		2009*	
Skoré	32 858	6,1	31 308	5,8	35 620	6,6	22 393	4,1	25 497	4,7
Ostatné	292 232	54,2	284 695	52,8	281 215	52,1	275 740	51,0	259 854	47,9
Spolu	325 090	60,3	316 003	58,6	316 835	58,7	298 133	55,1	285 351	52,6

Prameň: ŠÚ SR, * odhad

2.3. Sadivo zemiakov

V roku 2009 bolo do množenia prihlásených 882,3 ha zemiakov. Po poľných prehliadkach táto výmera klesla na 828,57 hektárov, medziročný nárast o 32,5 %. Po ukončení skleníkových skúšok na vírusové choroby bolo uznaných 680 hektárov. Produkcia certifikovaného dosiahla 8 tis. ton. V hospodárskom roku 2007/2008 sa doviezlo 4 610 ton sadiva za 58,8 mil. Sk. Vývoz sadiva bol nepatrný iba 201 ton za 2,4 mil. Sk.

Vývoj plôch a produkcie certifikovaného sadiva

Development of Area and Production of Certificated Seedlings

Tabuľka č. 11

Rok	Výmera v ha		Uznané sadivo	
	prehliadnutá	uznaná po prehliadkach	ha	tony
1997	4 333,4	4 051,7	3 388,5	34 145,5
1998	2 573,3	2 411,8	2 312,1	26 749,0
1999	2 114,9	2 043,5	1 951,8	18 680,9
2000	2 834,6	2 743,1	2 622,3	30 885,0
2001	2 695,7	2 565,2	2 218,1	27 391,5
2002	2 106,3	2 012,3	1 592,7	22 036,0
2003	1 986,6	1 850,9	1 353,3	13 044,0
2004	1 466,2	1 419,4	1 275,3	13 073,0
2005	1 042,3	979,6	851,8	8 403,0
2006	762,3	726,0	620,8	7 886,0
2007	1 001,4	961,2	849,0	9 551,0
2008	882,3	828,6	551,0	5 692,0
2009	694,9	655,6	561,5	6 200,0*
2010	600,0			6 500,0*

Prameň: ÚKSÚP, * odhad autora

V roku 2009 bolo do množenia prihlásených 694,89 hektárov zemiakov, t.j. o 21,2 % menej ako v roku 2008. Po poľných prehliadkach sa táto výmera znížila na 655,6 hektárov, medziročne poklesla o 20,9 %, čo je historicky najnižšia výmera. Po skleníkových skúškach na vírusové choroby bolo uznaných len 561,5 hektárov a produkcia certifikovaného sadiva v objeme 6 200 ton. V tomto hospodárskom roku dovoz sadiva odhadujeme na úrovni minulého hospodárskeho roka.

Množiteľské plochy predpokladáme v roku 2010 na úrovni 600 hektárov a produkciu certifikovaného sadiva na 6,5 tis. ton.

3. SITUÁCIA NA SVETOVOM TRHU A V EÚ-27

Zemiaky predstavujú základnú potravinu mnohých národov sveta. Mnohí ich favorizujú za alternatívu, ktorá v budúcnosti má významnou mierou prispieť k potlačeniu hladu na zemeguli. V nasledujúcich 20 rokoch sa počet obyvateľov na Zemi bude zvyšovať pravdepodobne o vyše 100 miliónov ľudí ročne, z toho 95 percent v rozvojových krajinách, kde sa už teraz prejavujú zvýšené požiadavky na pôdu. Medzinárodné spoločenstvo bude musieť riešiť výzvu, akou je garancia potravinovej bezpečnosti pre súčasné a budúce generácie a zároveň pritom chrániť prirodzené zdroje. Zemiaky budú dôležitým prvkom pri riešení daných úloh.

V súčasnosti sa zemiaky pestujú prakticky na celom svete na ploche približne 195 000 kilometrov štvorcových. Sú štvrtou základnou potravinou na svete. V roku 2007 svetová výmera zemiakov predstavovala 19 327 731 hektárov, produkcia dosiahla 325 302 445 ton a priemerná hektárová úroda bola 16,8 t/ha. Viac ako polovica z tohto množstva sa vypestuje v rozvojových krajinách. Najväčším producentom zemiakov sa v súčasnom období stala Čína, po nej nasleduje India a Rusko. V Číne a Indii, teda v krajinách doposiaľ spájaných s ryžou, sa dopestuje tretina celosvetovej produkcie zemiakov.

Svetová produkcia zemiakov (mil. t)

World potatoes production (mil. t)

Tabuľka č. 12

Ukazovateľ	1991	1993	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Rozvinuté	183,13	199,31	177,47	174,63	165,93	166,93	160,97	159,97	159,89
Rozvojové	84,86	101,95	108,50	128,72	135,15	145,92	152,11	160,01	165,41
Svet	267,99	301,26	285,97	303,35	301,08	312,85	313,08	319,98	325,30

Prameň: Faostat

Plochy, produkcia, úroda a spotreba zemiakov v jednotlivých svetadieloch v roku 2007

Potato production and consumption, by region, 2007

Tabuľka č. 13

Ukazovateľ	Plocha	Úroda	Produkcia	Spotreba v roku 2005	
	ha	t/ha	t	potravínarska (t)	kg/osoba/rok
Afrika	1 541 498	10,8	16 706 573	12 571 000	13,9
Ázia/Oceánia	8 732 961	15,7	137 343 664	94 038 000	23,9
Európa	7 473 628	17,4	130 223 960	64 902 000	87,8
Latin. Amerika	963 766	16,3	15 682 943	11 639 000	20,7
Sever. Amerika	615 878	41,2	25 345 305	19 824 000	60,0
Svet	19 327 731	16,8	325 302 445	202 974 000	31,3

Prameň: Faostat

Najväčší spotrebitelia zemiakov v roku 2005

Top potato consumers, 2005

Tabuľka č. 14

Krajina	Celkom (t)	Krajina	kg/osobu/rok
Čína	47 594 193	Bielorusko	181
Rusko	18 828 000	Kirgistan	143
India	17 380 730	Ukrajina	136
USA	17 105 000	Rusko	131
Ukrajina	6 380 850	Poľsko	131
Veľká Británia	6 169 000	Urvanda	125
Nemecko	5 572 000	Litva	116
Poľsko	5 000 000	Lotyšsko	114
Bangladeš	4 041 463	Kazachstan	103
Iran	3 991 142	Veľká Británia	102

Prameň: Faostat

Na rozdiel od rozvojových krajín, kde produkcia zemiakov každoročne stúpa, v rozvinutých krajinách, ako sú napr. členské štáty EÚ, objem produkcie je viac-menej stabilizovaný, resp. kolíše v závislosti od klimatických podmienok v danom roku. Pomerne priaznivé podmienky počas vegetácie v roku 2009 ovplyvnili produkciu zemiakov v jednotlivých štátoch EÚ rozdielne. Podľa posledných odhadov produkcia zemiakov medziročne vzrástla v Estónsku, Belgicku, Nemecku, Malte a v Rumunsku.

V krajinách Európskej únie v posledných rokoch plochy zemiakov a produkcia majú klesajúcu tendenciu. Podľa údajov z Eurostatu z marca 2010 plochy zemiakov v EÚ-27 v roku 2009 klesli o 2,2 % v porovnaní s rokom 2008 a dosiahli výmeru 2,068 mil. hektárov. Priemerná hektárová úroda bola o 0,5 % vyššia ako v roku 2008. Produkcia zemiakov medziročne klesla o 1,7 % na 60,718 mil. ton.

Plochy, priemerné hektárové úrody a produkcia zemiakov krajinách EÚ

Areas, Average Hectare Yields and Production of Potatoes in EU Countries

Tabuľka č. 15

Ukazovateľ	Plochy (tis. ha)			Úroda (t/ha)			Produkcia (tis. t)		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Rakúsko	22,7	22,8	22,2	29,49	33,2	21,6	668,8	756,9	717,5
Belgicko	67,9	63,6	74,4	46,95	46,33	44,88	3 189,8	2 946,9	3 339,3
Bulharsko	22,4	21,7	12,9	13,32	16,27		298,7	:353,1	:
Cyprus	4,3	6,0	5,1	33,06	31,22	24,24	143,2	131,7	123,6
Česko	31,9	29,8	28,7	25,72	25,33	26,74	820,5	769,6	767,4
Dánsko	41,2	40,5	:	42,35	43,76	:	1 625,6	1 471,0	:
Estónsko	11,1	8,8	9,2	17,28	14,41	19,08	191,8	125,2	175,5
Fínsko	27,6	26,5	26,4	25,42	25,83	27,67	701,6	684,4	730,6
Francúzsko	158,8	156,2	155,2	45,38	43,59	43,63	7 205,8	6 808,2	6 771,9
Nemecko	275,0	259,8	263,7	42,35	43,76	44,06	11 643,8	11 369,0	11 617,5
Grécko	33,1	33,5	:	25,04	25,33		829,3	848,4	
Maďarsko	25,1	25,4	21,2	22,45	26,93	25,29	563,1	683,9	536,1
Írsko	11,7	12,0	10,6	34,00	30,99	34,27	399,0	371,9	363,3
Taliansko	69,5	70,6	69,1	25,63	24,50	24,75	1 781,6	1 729,8	1 710,0
Lotyšsko	40,3	37,8	37,4	15,00	17,81	17,80	630,0	673,4	665,7
Litva	52,3	48,0	46,1	10,93	14,79	13,00	571,5	709,8	599,3
Luxembursko	0,6	0,6	0,6	31,85	36,02	32,83	20,0	21,8	19,7
Malta	0,7	0,7	0,7	21,07	26,69	27,57	15,0	19,0	19,3
Holandsko	156,9	151,9	155,0	43,79	46,04	44,84	6 870,4	6 992,7	6 950,0
Poľsko	549,4	529,5	:	21,46	19,76		11 791,1	10 462,1	9 230,0
Portugalsko	42,2	38,9	36,0	15,56	14,57	14,43	656,6	566,6	519,3
Rumunsko	268,1	255,3	258,1	13,85	14,30	14,52	3 712,4	3 649,0	3 748,9
Slovensko	18,2	14,3	11,7	15,82	22,64	20,61	287,7	245,3	241,1
Slovinsko	5,7	4,4	4,2	22,85	22,80	22,21	131,1	100,3	93,3
Španielsko	89,3	85,3	84,5	28,20	27,26	28,96	2 518,2	2 325,3	2 477,5
Švédsko	28,4	26,9	26,8	27,82	31,72	31,88	789,0	853,2	854,3
Veľká Británia	140,2	143,6	:	39,69	42,79		5 564,0	6 145,0	
EÚ-27	2 194,7	2 114,4	2 068	28,99	29,21	29,36	63 619,3	61 759,5	60 718

Prameň: Eurostat, marec 2010

Priemerné ceny výrobcov zemiakov v krajinách EÚ (€/t)

Tabuľka č. 16

Ukazovateľ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Belgicko	41,2	81,2	58,5	116,2	266,4	84,7	152,9	105,5	87,2
Bulharsko	178,4	121,7	140,8	216,7	147,9	113,7	141,2	254,6	226,2
Česko	111,6	83,3	192,7	129,7	211,5	81,6	161,5	225,2	141,6
Nemecko	167,7	216,0	153,4	157,5	165,3	149,0	254,7	233,5	299,1
Estónsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Írsko	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Grécko	312,1	377,5	357,6	421,2	344,6	358,4	484,5	497,3	462,1
Španielsko	166,5	206,6	159,1	210,3	215,7	165,9	264,5	239,6	221,9
Francúzsko	67,5	88,5	102,9	:	:	:	:	:	:
Cyprus	:	:	:	:	:	329,3	503,7	377,6	560,0
Lotyšsko	56,9	77,5	107,7	60,2	67,2	90,5	120,5	124,1	141,0
Litva	61,4	120,6	73,7	102,6	102,7	134,8	224,5	228,9	182,1
Luxembursko	161,1	231,3	238,0	283,0	280,0	290,9	403,3	370,0	362,2
Maďarsko	130,6	131,5	134,8	199,6	148,7	103,1	191,3	257,2	155,3
Malta	260,0	394,0	317,9	305,1	219,7	227,9	257,5	360,3	240,4
Holandsko	34,5	88,0	86,5	101,5	94,5	71,5	195,0	178,5	88,5
Rakúsko	111,3	91,4	86,1	149,8	99,0	70,2	170,9	187,2	106,0
Poľsko	87,0	87,9	89,0	77,0	73,1	92,1	111,8	107,5	111,3
Portugalsko	186,7	170,2	115,5	144,0	191,0	118,4	219,3	205,3	173,7
Rumunsko	179,1	147,4	212,8	263,7	222,6	218,2	346,0	330,1	288,2
Slovinsko	131,3	117,0	142,0	184,9	104,8	91,9	208,5	183,1	185,1
Slovensko	125,6	95,4	114,5	138,6	122,2	100,5	170,5	198,1	143,9
Fínsko	102,6	131,2	161,4	157,5	225,6	186,0	162,3	213,6	223,8
Švédsko	178,4	197,3	192,9	210,2	227,5	148,0	226,4	282,1	309,8
Veľká Británia	140,4	177,2	123,9	131,6	179,5	139,8	183,5	208,2	186,0

Prameň: Eurostat

Ceny zemiakov krajín strednej a východnej Európy (€/100 kg)

Prices of Potatoes in the Central and East Europe Countries (€/100 kg)

Tabuľka č. 17

Týždeň	ČR	Estónsko	Litva	Lotyšsko	Nemecko	SR	Rumunsko
52. týždeň 2009	11,85	10,80	11,58	18,52	10,53	13,47	37,65
53. týždeň 2009	11,79	11,38	11,59	16,34	10,16	14,60	37,94
1. týždeň 2010	12,82	12,02	13,78	15,36	10,69	14,48	37,87
2. týždeň 2010	12,83	12,14	-	15,54	10,93	15,15	38,07
3. týždeň 2010	13,13	-	12,31	14,70	10,93	15,28	38,78
4. týždeň 2010	13,08	120,33	-	11,62	10,93	15,84	38,67
5. týždeň 2010	13,06	-	-	-	11,13	14,99	39,07
6. týždeň 2010	13,02	12,46	13,76	16,68	-	15,70	42,22
7. týždeň 2010	13,10	-	-	-	-	-	42,35

Poznámka: uvedené ceny sú priemerné ceny výrobcov v jednotlivých krajinách

Prameň: TIS ČR

Porovnanie priemerných cien konzumných zemiakov v ČR (Kč/kg)

Comparison of Average Prices of Consumable Potatoes in the Czech Republic (CZK/kg)

Tabuľka č. 18

Obdobie Marketingový rok	Ceny poľnohospodárskych výrobcov		Obchodné odbytové ceny	
	2009/2010	2008/2009	2009/2010	2008/2010
50. týždeň 2009	3,12	3,67	4,59	4,98
2. týždeň 2010	3,38	3,63	4,61	5,02
4. týždeň 2010	3,41	3,54	4,97	4,94
6. týždeň 2010	3,45	3,74	4,81	5,09
8. týždeň 2010	3,67	3,68	4,77	5,13

Vysvetlivky: Ceny konzumných zemiakov sú uvádzané bez DPH a nákladov na dopravu, bez rozdielu odrody, balenia a úpravy

Prameň: TIS ČR

Nákupné ceny skorých konzumných zemiakov v Poľsku

Purchase Prices of Early Consumable Potatoes in Poland

Tabuľka č. 19

Týždeň	4. týž. 2010	5. týž. 2010	6. týž. 2010	7. týž. 2010	8. týž. 2010	9. týž. 2010
Cena (PLN/kg)	0,57	0,57	0,62	0,65	0,59	0,58
Cena (€/100 kg)	12,577	12,57	15,11	16,18	14,89	14,72
Medziročný vývoj (%)	18,8	31,9	26,5	25,0	13,5	13,7

Prepočet kurzom ECB k uvedenému dátumu

Prameň: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Nákupné ceny konzumných zemiakov od producentov vo Veľkej Británii

Purchase Prices of Consumable Potatoes from Producers in Great Britain

Tabuľka č. 20

Ukazovateľ	4. týž. 2010	5. týž. 2010	6. týž. 2010	7. týž. 2010	8. týž. 2010	9. týž. 2010
Cena (GBP/t)	91,10	87,06	87,77	90,29	85,46	85,85
Cena (€/t)	10,38	9,95	10,02	10,41	9,71	9,47
Medziročný vývoj (%)	-19,7	-19,0	-22,2	-21,0	-24,5	-25,6

Prameň: BPC Potato Weekly, 8. marec 2010

Prepočet kurzom ECB k uvedenému dátumu

PRÍLOHY

Zoznam príloh

- Príloha č. 1 Bilancia zemiakov v SR podľa hospodárskych rokov
- Príloha č. 2 Dovoz a vývoz zemiakov v SR v rokoch 2000 až 2006
- Graf č. 1 Vývoj ponuky a použitia zemiakov v SR
- Príloha č. 3 Nariadenie komisie (ES) č. 1549/2006 z 17. októbra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu RADY (EHS) č. 2658/87 o tarifnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku
- Príloha č. 4 Bilancia zemiakov celkom v krajinách EÚ (tis. t)

Bilancia zemiakov v SR podľa hospodárskych rokov

Balance of Potatoes according to Marketing Years in the SR

Ukazovateľ	MJ	Skutočnosť									Odhad	Prognóza
		2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06*	2006/07	2007//08	2008//09	2009/10	2010/11
Zberová plocha	tis.h	27,0	26,2	26,1	25,7	24,2	19,1	18,4	17,8	14,3	11,6	11,4
Hektárová úroda	t/ha	15,47	12,35	18,59	15,27	15,76	15,77	14,31	16,19	17,19	18,60	18,78
Produkcia	tis.t	418,8	323,3	484,3	392,4	382,0	301,2	263,1	287,7	245,3	216,1	215,0
Dovoz	tis.t	8,9	22,2	31,6	31,8	54,6	67,2	78,6	55,5	74,9	70,5	68,5
z toho sadivo	tis.t	3,2	3,4	3,9	5,7	1,0	5,3	7,7	4,6	5,7	3,5	3,0
Celková ponuka	tis.t	427,7	345,5	515,9	424,2	436,6	368,4	341,7	343,2	320,2	286,6	283,5
Spotreba celkom	tis.t	427,7	345,5	515,9	424,2	436,6	368,4	341,7	343,2	320,2	286,6	283,5
Potravinárska spotreba	tis.t	367,6	319,2	402,9	356,9	345,6	307,6	285,1	297,8	274,5	263,3	263,5
A/ zušľ. výrobky	tis.t	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
B/ priemyselné spracovanie	tis.t	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Sadivo	tis.t	50,0	25,7	82,5	60,8	63,6	35,8	38,0	35,7	30,0	23,2	20,0
z toho certifikované	tis.t	30,9	25,7	22,0	13,0	13,1	8,4	7,6	9,6	5,7	6,2	7,0
Kŕmne a straty	tis.t	4,0	0,0	30,3	2,3	17,8	3,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Vývoz	tis.t	6,1	0,6	0,2	4,2	9,6	22,0	16,6*	7,70	15,7	0,1	0,0

Poznámka: hospodársky rok - ide o obdobie od 1.6. do 31.5. nasledujúceho roku

2005/2006* zmena hospodárskeho roka podľa Eurostatu od 1.7. do 30.6. nasledujúceho roku

Prameň: ŠÚ SR, Colné riaditeľstvo SR, MP SR 8. marec 2010

Dovoz a vývoz zemiakov do SR

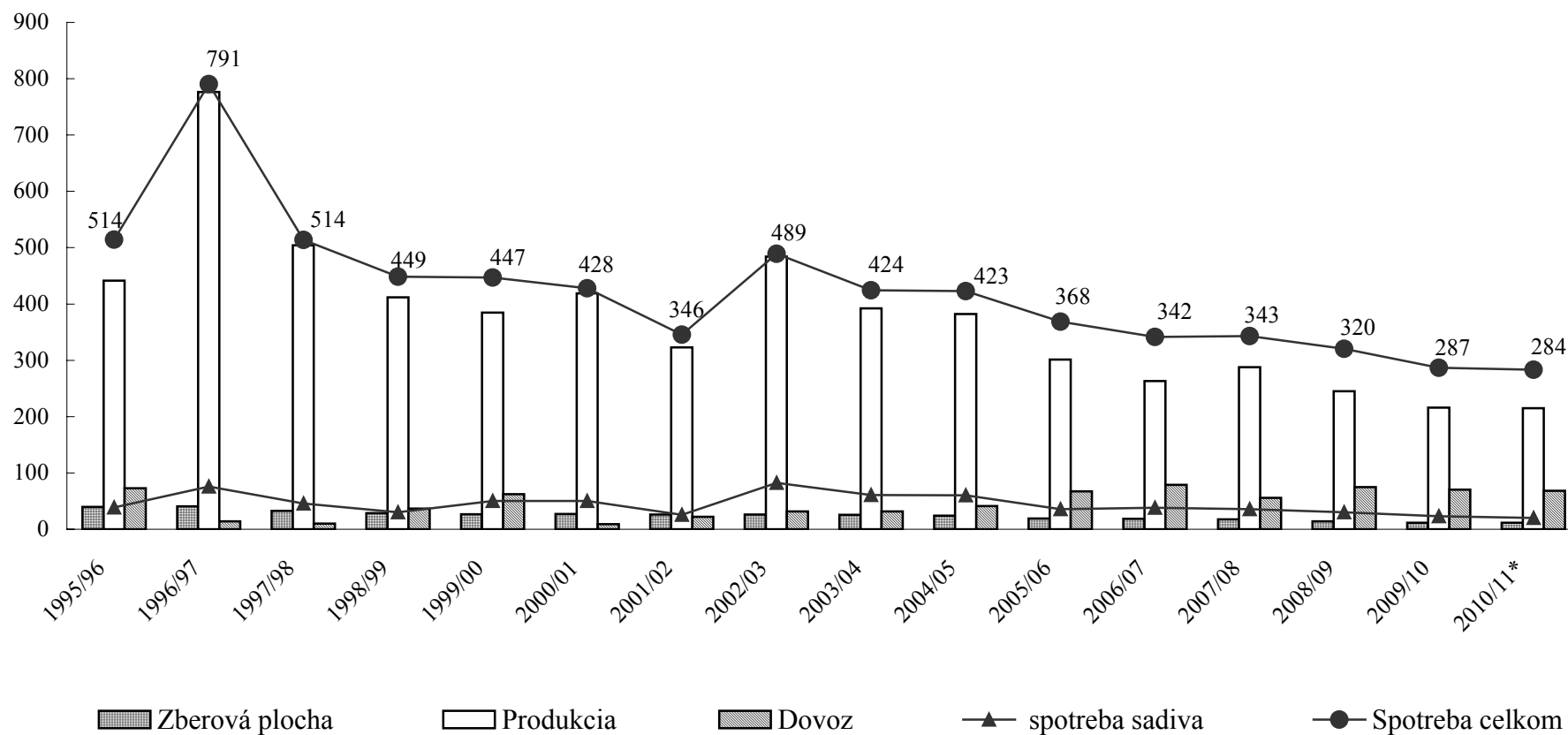
Import and Export of Potatoes in the SR

Príloha č. 2

Ukazovateľ	0701 Zemiakov spolu			0701 10 00 Sadivo zemiakov			0701 90 10 Zemiakov škrobové			0701 90 50 skoré od 1.1 do 30.6			0701 90 90 Zemiaky ostatné		
	netto hm. t	frank. cena tis. Sk	priem.ce Sk/kg	netto hm. t	frank. cena tis. Sk	priem.cena Sk/kg	netto hm. t	frank.cena tis. Sk	priem.cena Sk/kg	netto hm. t	frank.cena tis. Sk	priem.cena Sk/kg	netto hm. t	frank.cena tis. Sk	priem.cena Sk/kg
Dovoz															
kalend. rok 2003	31 150	173 951	5,58	4 021	43 863	10,91	0	0	0	3 472	41 427	11,93	23 657	88 661	3,75
kalend. rok 2004	38 799	261 160	6,73	5 862	72 829	12,42	181	1 252	6,92	10 231	77 960	7,62	22 523	109 120	4,84
kalend. rok 2005	57 098	253 755	4,44	2 224	20 798	9,35	0	0	0,00	7 876	49 818	6,33	46 978	183 140	3,90
kalend. rok 2006	68 486	468 561	6,84	5 274	43 259	8,20	0	0	0	9 871	84 048	8,51	53 420	341 254	6,39
kalend. rok 2007	68 305	499 871	7,32	632	6 063	9,59	0	0	0	14 337	121 626	8,48	43 336	372 181	8,59
kalend. rok 2008	54 351	312 943	5,76	4 293	58 147	13,54	3 369	16 302	0	4 657	43 512	9,34	42 032	194 982	4,64
kalend. rok 2009*	81 165	14 704	0,18	5 629	2 232	0,40	5 350	592	0,11	6 621	1 960	0,30	63 563	9 919	0,16
hospod. rok 2003/04	31 837	209 163	6,57	5 723	71 852	12,55	88	1 094	12,43	5 367	56 277	10,49	20 659	79 940	3,87
hospod. rok 2004/05	41 139	x	x	1 080	x	x	93	x	x	9 518	x	x	30 448	x	x
hospod. rok 2005/06	67 188	403 962	6,01	5 270	40 916	7,76	0	0	0	8 090	62 652	7,74	53 829	300 394	5,58
hospod. rok 2006/07	78 552	621 063	7,91	7 657	80 375	10,50	0	0	0	17 224	147 713	8,58	53 672	392 976	7,32
hospod. rok 2007/08	56 036	318 994	5,69	4 610	58 759	12,75	3 341	20 016	5,99	4 214	38 235	9,07	43 870	201 984	4,60
hospod. rok 2008/09	74 864	102 724	1,37	5 716	6 218	1,09	5 615	2 899	0,52	4 997	10 680	2,14	58 537	82 927	1,42
Vývoz															
kalend. rok 2003	2 564	17 212	6,71	178	1 047	10,07	0	0	0	16	228	21	2 370	14 027	6,30
kalend. rok 2004	3 480	23 626	6,79	186	1 623	8,73	0	0	0	1	2 538	3,62	3 293	21 749	6,60
kalend. rok 2005	9 835	47 020	4,78	363	3 135	8,64	0	0	0	813	5 498	6,76	8 658	38 388	4,43
kalend. rok 2006	48 292	69 768	1,44	0	162	0	0	0	0	2 635	27 635	10,49	45 657	41 965	0,92
kalend. rok 2007	x	x	x	0	0	0	0	0	0,00	587	5 983	10,19	x	x	x
kalend. rok 2008	x	x	x	209	2 460	11,77	7 375	24 781	3,36	215	2 505	11,65	x	x	x
kalend. rok 2009*	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
hospod. rok 2003/04	4 218	30 528	7,24	167	1 582	9,47	0	0	0	0,8	258	3,23	4 050	28 688	7,08
hospod. rok 2004/05	1 943	x	x	84	x	x	0	0	0	19	x	x	1 840	x	x
hospod. rok 2005/06	21 955	47 559	2,17	340	2 923	8,60	0	0	0	2 277	25 258	11,09	19 338	19 231	0,99
hospod. rok 2006/07	16 600 ^o	x	x	953	8 185	8,59	0	0	0	811	7 329	9,04	14 836	x	x
hospod. rok 2007/08	x	x	x	201	2 445	12,16	2 080	6 990	3,36	341	3 324	9,75	x	x	x
hospod. rok 2008/09	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Prameň: Colná štatistika SR, VÚEPP, x - nehodnovný údaj, ^o odhad autora, * ceny za kalendárny rok 2009 sú uvedené v €

Vývoj ponuky a použitia zemiakov v SR (tis.ha, tis.t)
Development of Supply and Utilization of Potatoes in the SR (th.ha, th.t)



Prameň: ŠÚ SR, * odhad autora

NARIADENIE KOMISIE (ES) č 948/2009 z 30. septembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a Spoločnom colnom sadzobníku

Commission Regulation (EC) No 1031/2008 of 19 September 2008 amending the Annex to the Council Regulation (EEC) No. 2658/87 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff Book

Číselný znak KN	Názov tovaru	Zmluvné colné sadzby (%)
1	2	5
0701	Zemiaky, čerstvé alebo chladené	
0701 10 00	-Sadbové	4,5
0701 90	-Ostatné	
0701 90 10	--Na výrobu škrobu	5,8
	--Ostatné	
	---Skoré zemiaky	
0701 90 50	----Od 1. januára do 30. júna	(3)
0701 90 90	---Ostatné	11,5
0710 10 00	- Zemiaky tiež varené vo vode, pare alebo mrazené	14,4
0712 90 05	- Zemiaky, tiež rozrezané na kúsky alebo na plátky, ale inak neupravené	10,2
1108	Škroby: inulín	
1108 13 00	--Zemiakový škrob	166 €/t
2004 10	-Zemiaky:	
2004 10 10	--Varené, inak neupravené	14,4
	--Ostatné:	
2004 10 91	---Vo forme múky, krupice alebo vločiek	7,6+ EA ⁽²⁾
2004 10 99	---Ostatné	17,6
2005	Ostatná zelenina pripravená alebo konzervovaná inak ako v octe alebo v kyseline octovej, nemrazená	
2005 10 00	-Homogenizovaná zelenina	8,8 + EA ⁽²⁾
2005 20	-Zemiaky:	
2005 20 10	--Vo forme múky, krupice alebo vločiek	7,6+ EA ⁽²⁾
	--Ostatné	
2005 20 20	--- Tenko krájané, smažené alebo pečené, tiež solené alebo ochutené, v hermeticky uzavretých obaloch, vhodné na okamžitú spotrebu	14,1
2005 20 80	--Ostatné	14,1

Prameň: Colný sadzobník EÚ 2010

(3) - 0701 90 50 - Kvóta 4 000 ton s 3%-ným clom

(2) – Poľnohospodárska zložka (EA) sa stanoví na základe obsahu škrobu v príslušnom výrobku

Summary

In the marketing year 2008/2009, in comparison with the previous year production of potatoes was decreased by 11,9 % and it reached 245,3 thousand tons. Pursuant to lower production, import of potatoes was increased by 35,0 % in comparison with the previous year. Export of potatoes was increased to 15,7 thousand tons. The supply of potatoes at domestic market was adequate and as to varieties it was miscellaneous. In comparison with the previous year, consumption of potatoes was decreased to 55,1 kg per inhabitant and year. The average producer price of consumable potatoes reached the level of € 242,2 per ton (SKK 6 753 per ton), i.e. it was lower by 15,4 % as compared to 2007.

In comparison with other EU-27 countries the average producer price of consumable potatoes in Slovakia reached the price level of Finland and Bulgaria. Producer prices in Germany were higher by 25,1 % as compared to producer prices in the Slovak Republic. Vice versa, producer prices in Netherlands were 2,5 times lower and in Austria and Poland 2,1 times lower than in Slovakia. The same situation was occurred in the Czech Republic where producer prices of consumable potatoes were cheaper by 58 % than in the Slovak Republic.

In 2009, potatoes area was decreased by 18,9 % as compared to 2008. In comparison with 2008, average hectare yields were higher by 8,2 % and they reached 18,60 tons per hectare. In comparison with the last year, production of potatoes was lower by 11,9 % due to area reduction. Import of potatoes is estimated at the level of 70,5 thousand tons following the reached production.

In comparison with 2008, producer prices of potatoes were lower (by 12%) in spite of decreased supply. The mentioned situation affected also the level of average consumer prices of potatoes (except of December 2009 as consumer prices were higher by 3,4% as compared to the same period of the previous year). The presented price decrease was caused by overproduction of potatoes in EU countries. Potatoes consumption is estimated at the level of 263,3 thousand tons. In 2009, the average producer price of consumable potatoes reached 197,3 € per ton (SKK 5 944 per ton).

In 2010, the potatoes area is estimated to be decreased (approximately to 11,4 thousand hectares). The area is estimated to reach the level of 1 000 hectares by run potatoes, 9 850 hectares by other consumable potatoes and 600 hectares by seedlings. It is estimated that potatoes production will reach the volume of 214 995 tons by the average yield of 18,78 tons per hectare.

On the present, supply of late consumable potatoes from domestic production is very intensively supplemented by import of potatoes from abroad.

According to the Agricultural Payment Agency data, on March the average purchase price of potatoes from domestic production reached € 0,14 per kilogram. Wholesale prices of potatoes from domestic production ranged from € 0,15 to € 0,22 per kilogram in 14th week. Wholesale prices of imported potatoes ranged from € 0,20 to € 0,30 per kilogram in 14th week

Dielo a jeho časti je možné publikovať len s písomným súhlasom nositeľa autorského práva.

Zemiaky

Vydal: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave a Ministerstvo pôdohospodárstva SR. Vydanie prvé. Náklad 30 výtlačkov. Rozsah 37 strán, v tom 20 tabuliek, 1 graf a 3 prílohy.

**© VÚEPP Bratislava
ISSN 1337-4494**